

HAGEDISSEN SPANNEN DE KROON

Het afgelopen jaar was weer een goed jaar om reptielen waar te nemen. Ook voor 1999 kunnen we weer constateren dat van de zeven inheemse soorten de levendbarende hagedis en de zandhagedis zich het vaakst aan de waarnemers laten zien.

Vorig jaar zijn er 250 trajecten voor het Meetnet gelopen. Op bladzijde drie hebben we een kaartje opgenomen met de ligging van al deze trajecten. In de onderstaande tabel staat wat in 1999 de opbrengst was van alle telrondes tezamen. In totaal is er maar liefst 7253 keer een slang of hagedis gezien tijdens 1308 telrondes. Dit komt neer op een gemiddelde van vijf tot zes reptielen per trajectbezoek. Deze cijfers liggen

lager dan in topjaar 1998. De weersomstandigheden van dat jaar waren dan ook zeer gunstig voor waarnemingen. Zowel op gunstige weersomstandigheden als op een vergelijking van de cijfers komen we later in deze nieuwsbrief terug.

Traditioneel zijn vooral de zand- en levendbarende hagedis het meest prominent op dit lijstje aanwezig. Niet alleen omdat ze een bredere verspreiding hebben en dus ook op meer trajecten voorkomen dan de overige reptielen. Maar ook omdat de dichtheid aan hagedissen in een gebied meestal hoger is dan de dichtheid aan slangen. De hazelworm en de gladde slang bleken in 1999 wederom moeilijk waar te nemen.

Aantal waargenomen dieren in 1999

soorten	aantal trajecten	volwassen en halfwas dieren	jonge dieren	totaal
hazelworm	39	99	1	100
zandhagedis	124	2679	329	3008
levendb. hagedis	112	1934	212	2146
muurhagedis	2	159	202	361
gladde slang	16	126	82	208
ringslang	57	713	14	727
adder	61	683	20	703
Totaal	250	6393	860	7253

De muurhagedis is geteld op de twee plaatsen waar hij nog in ons land voorkomt, de Hoge- en Lage Fronten in Maastricht. Hiermee wordt de hele Nederlandse populatie gevolgd. De in de tabel weergegeven getallen geven, in tegenstelling tot bij de andere soorten, het totale aantal aanwezige dieren in beide populaties en niet het aantal waarnemingen weer.

NIEUWE TRAJECTEN ALOM

Van de 250 in 1999 onderzochte trajecten waren er 33 die voor het eerst werden gelopen. Een aanzienlijke uitbreiding van het meetnet! In de onderstaande tabel en op de kaart hiernaast is te zien waar deze aanwinsten liggen. Verheugend

is het aantal nieuwe trajecten op de eilanden, waar zowel op de Wadden als in het Deltagebied levendbarende- en zandhagedissen worden geteld. Wat verder opvalt is het verschijnen van een nieuwe regio. Flevoland, dat samen met de kop van Overijssel een belangrijk bolwerk voor de ringslang vormt. Natuurlijk zijn we ook zeer verguld met de aanwinsten op de Noord Veluwe, een langgekoesterde wens, en alle andere nieuwe trajecten.

Helaas zijn er ook altijd trajecten die om een of andere reden een aantal jaren niet onderzocht worden. In werkelijkheid bestaat het meetnet dan ook uit 340 trajecten. En dat is ook het aantal waar het CBS de analyses aan doet. Daarbij vormen de meerjarige reeksen de ruggengraat van het Meetnet. Veel nieuwe trajecten is dus heel mooi, maar de kwaliteit van het Meetnet Reptielen valt of staat met de waarnemer die trouw blijft aan zijn traject. Het is nu de taak om het meetnet in de toekomst op dit peil te houden.

Regio	nieuwe trajecten '99	ooit gelopen 93 t/m '99	in '99 gelopen	percentage 1999
Eilanden (Waden + Delta)	7	16	14	88
Noord-Kennemerland	2	33	22	67
Zuid-Kennemerland		25	16	64
AWD	2	26	21	81
Duinen Zuid-Holland		20	16	80
Zuid-Holland		4	3	75
Amsterdam	2	27	21	78
Flevoland en Kop van Overijssel	4	5	5	100
Friesland	3	24	22	92
Drenthe en Groningen	2	51	31	61
Twente	2	10	8	80
Achterhoek		4	4	100
Veluwe	4	32	23	72
Utrecht		12	11	92
Noord-Brabant	3	22	15	68
Limburg	2	29	18	62
totaal	33	340	250	74